

Egy ☐ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érkezőhirdetéseikben részvételt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egy évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Mátyás király szobra.

Öröm és lelkesedés vezérli tollunkat, midőn e sorokat írjuk. Mátyás király hallhatatlan emlékének a legméltóbb örökösök megkülönböztetése: Kolozsvár. Lovag szobrot állít egyik legszebb helyén. Igen; a szobrot egy pár év alatt állítják; mert a szoborral, mely egész harmadfél év alatt tett negyedszáz forintot, ma 54000 forintba emelkedett.

Midőn a szoborbizottság buzgó és lelkes tevékenységért e helyen elismerésünket nyilvánítjuk, két igen örömteljes tény kell kiváltképpen kiemelni.

Az egyik az, hogy a szoborralappon Magyarország megyéi: köztük Pest, Pilis-Solt, Máramaros, Bihar, Torda, Nagrád összes városai gyűjtéseikkel hozzájárultak. Csak e czímen mintegy 8000 forinttal gyarapodott az alap.

Az uniót szebben a magyarországi megyékben nem bizonyíthatják volna. Egy az Emke actióját fölfogták és fölhozták, mint a magyar nemzet véremlő származott, a népválasztotta Hollos király szobrára önmegtartózkodó honszeretettel ajálták föl gyűjtéseiket. Köszönet és hála érte e sokat szenvedett hazarész nevében! Ez atestvérszív öszmedobbanásának melegével árasztja el belünket. Kolozsvárt elfogadta a magyarországi közvélemény mint a legméltóbb helyet, hol dicső szülöttének szobra állhat.

A Hunyadi-család e hazarészből indult a dicsőség útjára, mely történelmünk legfényesebb korszakához vezetett. E család a valódi magyar szellem tipikus kifejezője volt: a hazaszeretetet családi hagyományul öröklé, családi hagyományul hagyta ránk.

Kezde Hunyadi Jánostól, ki a lovagiasság, a kereszt-védő leventesség, a trónt oltalmazó honszeretet, a törvényt tisztelő szabadság eszményi alakja: a hőpár- és ujkor megsejése: amannak túlvilági aspirációját, vallásos rajongását, emennek fölvilágosodott szellemét egyesíti egyéniségéhez, folytatva Lászlón, ki a végig üldözött, nyílt, őszinte bizalmában megbízott nemzet tragikumát fejezi ki s fölemelkedve Mátyásig, a nép választotta királyig, kiben a magyar nemzeti szellem önmagát koronázta meg és végezve Korvin Jánoson, ki inkább fölállozó isten és ember előtt szent jogát a trónhoz, csak hogy azt a pártviszályt meggátolja, mely már megátá a sirt, mely a nemzet javarészt vala elnyelendő egy pár évtíz múlva: e család a hazaszeretetről tett tanuságot.

Erdélyből eredt e család: innét vitte át szellemét föl a trónig. E szellemet ültetted oda.

Erdélyből, mely később is a szabadsághősök sásfészké lesz, mely lelkűdi a nagy alföld végtelen tereire merész sasait.

Mily méltó helyen lesz a Hunyadi-ház hajlékában, a nagy király ringató bölcsőjében: Kolozsvárt a király szobor.

Ez az egyik tény, melyet hazafias jó kedvel jelzünk. Köszönet érte az egyé szort haza nevében.

De van még egy fontosabb tény.

A Mátyás király szobor bizottság lelkes pénztárnoka Nagy Lajos, ki a dicsőség, hogy e szobor eszmét még 1882-ben indítványozta, konstata, hogy a szobor alaphoz legnagyobb mérvbe járultak a megyék a szétküldött 1 frtos nyugták áldozatkész ki-válása után.

Szép volt a gondolat is. A bizottság fáradságot nem ismerő gondallal egybeállítá a hivatalos Magyarország névsorát és az összes törvényhatóságok és törvényhatósági joggal felruházott városok bizottsági tagjaihoz egy-egy nyugtát küldött.

És a megyék lelkesen karolták föl az ügyet. Kimondhatatlan örömmel

hasznát fejez ki e tény és mély tanulság rejlik benne.

Megérték e megyék a hazafias szózatot, megérték a megyék a hazafias gondolatot, bizorítja az Emke actiója, mely egy félmilliót teremtett alig egy lustrum alatt és bizonyítja a Mátyás-szobor bizottság, mely egy fél századhoz hozott össze alig harmadfél év alatt. Pedig a cél mély és szm ény! A kegyelet megfogható hasznát nem hajt. — Az Emke teremti a jövőt. De a mint a jó televény föl letűnt növényzet törmelékéből keletkezik: a nagy nemzeti jövő a nagy nemzeti multból sarjadzik elő.

Pauler Gyula mondá egy titkári jelentésében: A jövő kulcsa a mult; demég pregnansabb Montalambert mondása, hogy „a nagy emlékek teremtik a nagy nemzeteket.”

Hol találhatna a magyar népmélték, mely inkább az övé volna, mint a Mátyásé? Szíve alatt hordozá: ő hozta világra, szelleme csókolá homlokra a lángeszű királyt.

De még a szobor felé csak feleuton vagyunk.

A tiz kros szelvényes gyűjtésigen csekély eredményt hozottslére Kolozsvárt még helyi gyűjtés nem volt. Ha sikerülne a nagy gonddal megindított szelvényes gyűjtés: a nép állereiből teremődnék meg a nép királyának a szobra.

Hazafias lélekkel kérve kérjük a nemzet fiait: hozzák meg e csekély áldozatot.

Már ki van bocsátva egy millió szelvény. Csak ebből 100,000 forint folyhat be és meg van a szobor.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a titkári és pénztárnoki jelentésekre, melyeket holnap egész terjedelmükben közlünk.

Az ország ezeréves fenállásának ünnepe a szobornak állnia kell. E szobor jelenteni fogja: a trónra emelt magyar nemzeti szellem igazságos, részrehajlatlan fenséges uralmát: mert a multban ezt jelentette az a dicső király, kinek csak lovagszobra jön kö-zénk. De lovagszobor vezet bennünket.

A 400 évvel ezelőtt dicsősége tetőpontján Bécsben, mérgezés következtében elhalt nagy király emléke sokat, nagyon sokat fog beszélni az egymást követő emberöltőknek. Azt minden esetre, hogy e földön a magyar szellem uralma a dicsőség korszakát jelenti. Jövel király-szobor.

Érseki székek betöltése. Az üresedésben levő érseki székek betöltése élenken foglalkoztatja a kormányt meg az egyházi köröket. Csáky Albin gróf valás- és közoktatástügyi miniszter, mint Kalocsáról jelentik, a mult este huzamosabb ideig érkezett Schlauch Lőrinc nagyváradi püspökkel a kalocsai érsek kertjében, ma délután pedig az érseki tor végével folytatták az értekezést. Mennyiben terjedt ki ez értekezés az üresedésben levő érseki székek betöltésére s mennyiben nyilvánította a püspök a miniszter előtt ebben a tárgyan a saját nézeteit? bizonyosat tudni arról még ez idő szerint annál kevésbé lehet, mert a kalocsai szomorú alkalom semmiesetre sem enged meg, az ily kérdések feszegetését, a főpapi körök azonban Csáky Albin grófnak egy kijelentéséről beszélnek, a melyet a miniszter többek előtt tett s a mely így hang-zanék! „Az a körülmény, hogy ez idő szerint már nem csupán két, hanem — fájdalom — három érseki hely is van üresedés-ben, a mennyiben a korábban megüresedett helyekhez újabban az ország nagy veszte-ségére a harmadik is sorakozott, nagyon megkönnyíti a kormány eljárását az érseki székek betöltése tekintetében.”

Politikai hírek.

A harmas-szövetség megújítása. A há-

natközleg jól értesült római forrásból arról biztosítanak, hogy az nem mint Németország szövetsége Olaszországgal és Németország szövetsége Ausztria-Magyarországgal kötött, úgy, hogy Ausztria-Magyarország csak Németország közvetítése által volna Olaszország szövetségese, hanem az mint való-ságos harmas szövetség áll fenn, melyben a három szövetséges állam mindegyikére ugyan-azok a jogok és kötelezettségek hármanak a másik két szövetséges bármelyikével szem-ben. Nevezetesen Olaszország is kötelezett-ségeket vállalt az esetre, ha Ausztria-Ma-gyarországot érdeklő komplikációk támad-nának a Keleten. Angolországának a szövetsé-ges államokhoz való viszonyát oly benső-nek jelzik, hogy egy négyes szövetség fenn-állásáról is lehetne szólni. A szerződés meg-újítása egyébként csak Olaszországra vonat-kozik, mert azt Németország és Ausztria-Magyarország köztt ezuttal még nem kellett megújítani.

A parlament szünetelése. Egyik bécsi lap bpesti tudósítójának értesítése nyomán arról ad hírt, hogy a magyar képviselőház-ban a közigazgatási javaslat tárgyalása alatt nem lesz állandóan ülés, hanem vasárnap és hétfőn szünetelt tart a parlament. A bécsi lap tudósítója állítólá parlament körökből szerezte ez értesítést, melyről azonban ugy-látszik épen ezen körökben tudnak legkeve-sebbet, különben már a magyar közvélemény is tájékozva volna e terv felől.

A harmas-szövetség ellenségei. A bu-karesti román irredenta elnöke a Balkán-liga elnökehez levelet intézett, melyben felhívja ezt, hogy a harmas-szövetség ellen azonnal állást foglaljanak, mivel ez a szövetség veszélyes a szláv-latin fajokra. A Balkán-liga elhatározta, hogy októberre Svájcba nagygyű-lést hív egybe s arra az egész világ szövetsé-g-ellenesét meghívja. Mihály metropolita nyugdíjazása elmaradhatatlan; e kérdésben a régenség és a kormány közt teljes az egyetértés.

A T. Ház.

Bpest, jul. 9.

A közigazgatási vita tárgyalása alatt nem volt érdekesebb napja a háznak, mint a mai. Tele padosorok, zsúfolt karzatok, élénk feszült várakozás minden arczon, minden szemben. Ma Ugron Gábor, a ház hatalmas szónoka tartotta zárbeszédét, a kinek süjt szónoklata alatt recsegye omlott össze a kor-mány gyenge kártyavára, melyet Ugron után Szapáry miniszter igyekezett összecsiszolni.

Ugron Gábor már a bevezető szavak-kal megnyerte pártjának tetszését s beszéde a mint tovább haladt, annál nagyobb, annál hatalmasabb lett, mint a hógörgeteg. Elő-adása [nemes hevétől vált izzóvá, s felgyu-lasztá pártján kívül az összes miniczipalístá-kat és magával ragadta a nagyszámú hall-gatókat. Ugron szónoklata páratlan, hatása gyújtó és meggyőző egyaránt. Valahányszor beszél mindannyiszor letör egy darabot, ha kormány nagyra nőtt szarvaiból. Ugron csá-pásai kiheverhetlenek s bár Fejérváry és Szapáry miniszter urak hidegvért erőszakol-nak önmagukra, mikor Ugronnal állanak szemben, de igazságának erejétől és tehetsé-gének hatalmától remegnek és idegesek mind-annyiszor.

A függetlenségi párt igazi lelkes taps-ban és éljenzésben tört ki, midőn Ugron ki-jelenté, hogy nem a meleg vagy a kimért-lés, de pártját még az sem rettenté visz-sza a népjog védelmétől, ha mint hajdan az őök, karddal és vér áldozattal kellene meg-védelmeznit. Mikor elvégezte nagyhatású beszédét, — mely az ellenpártot is egészen konsternálta — kitört és percekig tartott a taps és éljenzés.

Szerencsétlen pillanatot választott Sza-páry Gyula miniszterelnök. Közvetlenül Ugr-on után szólalt föl. Mintha a hatalmas vi-har felhő után, melyben villámok cikáztá-k, — odakerült volna a ház égboltozatára egy téli szennyes szürke felhő, melyből unal-mas, nyirkos köd szált.

Nem is akarta hallgatni senki; jó sok időbe került, míg szintelen beszédébe kez-dett, mely tele volt a hatalmas göggyével és a korlátoltság tapintatlanságával. Egy helyen azt mondotta, hogy míg a vármegyék ha-talmasak voltak, ezen ország nem volt képes

Erre Thaly Kálmán közbeszóllott:

— Meghamisítja a történelmet! Bécs miatt, Ausztria miatt volt az egész!

A miniszterelnök sápadtan, remegve akadt el beszédében, mert érezte, hogy tul-lépett a megengedett határon, a melyet ha-talmi göggyének vakságában immár nem lát. E tappintatlan kijelentésre a függetlenségi párt teljes indignációval zudult fel és követelte, hogy a miniszter az elnök utasítsa rendre.

A nagy zaj közben Eötvös Károly fel-emelkedett és átható hangon jelenté ki, hogy a magyar törvényhozás házában a minisz-terelnöknek sincs joga így beszélni.

Az elnök hosszas csemetés után kije-lenti, hogy ő csak azt utasíthatja rendre, a ki a ház méltósága ellen vét?

Erre ismét kitör a vihar és többen kiáltják az elnök felé:

— Hát a ki a nemzet ellen vét?

Most ismét Eötvös szól a jogos felin-dulás hangján:

— Nem szabad ilyeneket mondani a miniszterelnöknek! Aztán ismét többen követelik Szapáry rendutasítását, mire az elnök az óriási zaj csillapultával kijelenti, — hogy a Házban szabad véleménynyilvántatás van és a szabadság első postulatuma, hogy az ellenvéleményt is kihallgassuk.

Most Hoitsy Pál adja meg az elnök hamis okoskodására a választ:

— Az nem szabadság, hogy a minisz-terelnök a nemzetet gyalázza!

Szapáry a zaj alatt sápadtan és idege-sen áll. Érz, hogy elszóltta magát és mente-gődzéshez kezd s szavait megkorrigálja.

Beszéde további folyama alatt a ma-meluk tábor megvert miniszterét akarván vi-gasztalni, — zajosan éljenzett, — mire felele-tül mindannyiszor felhangzott a függetlenségi párt gunyos „Hoch”-ja. Mikor vége volt Szapá-ry beszédének, pártja sorfalat képezett, hogy ott menjen el ez a megtépett miniszterel-nök, a kit egészen a miniszteri szobáig ki-sért a függetlenségi párt harsogó „Hoch”-ja.

Szapáry után gr. Bethlen Gábor szó-lalt fel személyes kérdésben és visszautasi-totta a miniszterelnök azon vádját, mintha ő főispáni állásában indiscretiot követett volna el.

Ezután Csátár tartotta meg zárbeszédét. Általában véve a ház hangulata izga-rtott s a kormánypárton a függetlenségek kitartása miatt nagy a kétségbeesés.

„Véletlen” a — politikában.

A Szapáry-kormányának a szászokkal való paktálása ügyében a Képviselőház szerdai ülésén beadott interpelláció alkalmából a „M. H.” következő érdekes megjegyzéseket teszi:

Jól esett végre valahára, hogy a szá-szokkal való kiegyezésről a fátol föllebbent, és a Szapáry gróf nemzeti politikáját be-burkoló köd eloszlott.

Pázmány Dénes képviselő interpellá-cziója adta Szapáry gróf miniszterelnök ke-zébe az igazság fénylő szövétnekét, melylyel ma kellő világításba helyezte minden zega-zugát a méltatlan gyanúsításoknak, a roz-szakaratu ferdítéseknek.

Bánffy Dezső báró lemondása — vélet-len, Bethlen Gábor gróf fölmentése — vé-letlen, Thalman, Maurer, Bauszner kineve-zései nem különben véletlenek.

A kormány politikája a szászokkal szem-ben mi változást se szenvedett, tárgyalások, megállapodások velük egyáltalában nem tör-téntek.

A szebeni „Sachsantag” határozatai a kormány előzetes tudta nélkül hozattak. A Volkspartei a Sachsantagon eddigi állaspont-ját, mely által annak idejében a szász nem-zeti párt megteremtett, a nélkül adta föl, hogy a kormány követendő politikájáról leg-kisebb előzetes tájékoztása lett volna.

Ugyanezen a Sachsantagon a Wolf ur által kihirdetett föltétlen a kibékülésének

— Bánffy báró és Bethlen gróf távozása, s az erre bekövetkezett ujjongása a gyűlésnek nem valóság, hanem egy beteg agy álomlá-tása volt. A szebeni „Tagblatt” vezércikkei a kibékülésről, ismertetései a kormány in-tenczióiról, a bekövetk zett eseményeknek csaknem egy évvel előre való hirdetése — beteges hallucinációknál nem — voltak egyebek.

Tudják a miniszterelnök ur miniszter-társai, hogy ő nem hallgatott el semmit. A változhatatlan örök fényű igazságot hirdette a Pázmálynak adott válaszában!

Tudja a képviselőház, tudja Teutsch superintendens, tudja a szászok, tudja az erdélyi magyarok, tudja Bauszner főispán, tudja azok, a kikkel éppen a főispán ur beszélt és levelezett, tudja a „Münchener Allgemeine Zeitung”, hogy az ország minisz-terelnöke a valót, az igazat mondotta, és nem játszott a szavakkal, hanem a szemünk előtt lefolyt események, a megváltozhatatlan té-nyek tízek könnyelmű és pajkos játékot a miniszterelnök ural és az aggodó magyarok fölizgatott képzelődésével.

Mindaz a mi eddig történt és történni fog természetes folyamánya ama nemzeti po-litikának, melyet az ország helyeslése közt inaugurált az Andrássy-kormány, ritka erély-lyel folytatott a Tisza-kormány és melyet változatlanul követ Szapáry gróf miniszter-elnök.

A tények és eseményekben lehet és szabad kételkedni, azokat szükséges is ma-gyaráztatni, de Magyarország miniszterelnö-kének szavában kételkedni nem szabad.

Elkeresztelési ügy.

Az elkeresztelések ügyében az „E—s” újabb mozzanatokról értesült. Kalocsára kiküldött tudósítója előtt ugyanis egyik előkelő kat-holikus egyházfőúrú egy nyilatkozott, hogy a pápa véglegesen döntött az elkeresztelések ügyében a katolikus klérus dogmai állás-pontját illetőleg a mennyiben leiratban ér-tesítette a klérust, hogy a plébánosok a vo-gyes házasságból származott s katolikus pap által keresztelt gyermekek kimutatását fél-évenként fennakadás nélkül kiad-hatják az illetékes szolgabírói hivatalnak.

A pápa szerint a plébánosoknak, ez az eljárása nem volna dogmaellenes.

Az „E—s” képviselője ennek a közlé-snek a kapcsán fölkereste szerdán délben gróf Csáky Albin valás- és közoktatástügyi mi-nisztert, a ki őt a kalocsai érseki palotában azonnal fogadta s a szóban levő kérdésben így nyilatkozott előtte: „Ilyen pápai leirat-ról nincs tudomásom s ez körülbelül azt je-lenti, hogy ilyen pápai leirat nem is érke-zett. Mert ha érkezett volna, akkor tudnom kellene róla.”

Az „Egyetértés” képviselője a minisz-terről elbucsuva véletlenül összejött egy má-sik előkelő egyházfőúrral, a ki a klérusnak elintézés alatt álló ügyeiben meglehetősen tájékozva van.

Szóba kerülőn a pápai leirat meg a miniszternek ez ügyben tett rövid nyilatko-zata, az említett egyházfőúrú megjegyezte, hogy ilyen pápai rendelvény leérkezéséről ő is hallott már híreket igen jó forrásból, csak hogy ezek szerint a hírek szerint van a leiratnak egy klauzulája is, a mely úgy hang-zik, hogy a plébánosok igenis tartoznak ki-adni a vegyes házasságból származott gyer-mekek felévi kimutatását a szolgabírói hi-vatalnak, de csak annyiban, a mennyiben az állam ezeket a kimutatásokat nem használja fel dogmaellenes intézkedésekre.

Ebből a klauzulából világos, hogy te-hát a pápai leirat mégsem oldotta meg a kérdést, mert a dolog természete szerint a pápai leirat újabb tárgyalások kezdőpontját fogja képezni.

Felbőszült oroszok.

Ferdinánd fejedelem bécsi látogatása még mindig bántja az oroszokat. Különösen felbőszült újabban a „Novoje Vremja” a „Pester Lloyd” ama kijelentésén, hogy nem jól értesült az orosz lap, midőn azt írta, hogy Ferdinánd fejedelem csak véletlenül találkozott Kálnoki gróffal, mert igen hosz-szasabban értekeztek együtt a külügyminis-teriumban.

A „Novoje Vremja” erre tájékozó düh-vel ordítja, hogy ha ez való, akkor az osz-trák-magyar kormány nyíltan és kihívóan megértette a berlini szerződést, — csak az-zal vigasztalja magát a dühöngő orosz, hogy a „P. L.” nem hivatalos lap s meglehet, hogy csak ingerelni akar az oroszokkal, de egyuttal ultimatum hangján hívja fel Kál-noky gr. közleményét, a „Fremdenblatt”-ot, hogy csatolja meg a budapesti német lapot.

„Hangsúlyozzuk, — teszi hozzá a „N. Vr.“ — hogy a „Freundenblatt“ egyszerű hallgatásával nem érjük.

Azt várjuk tőle, hogy vagy megcáfolja, vagy megerősítse a budapesti újság híreit. Az utóbbi időben már igen sok olyan apróbb dolog halmozódott össze, a mely azt bizonyítja, hogy a hármasszövetség megújítása következtében az osztrák-magyar intéző körök kihívón viselkednek Oroszország iránt.

Mig a provokációkat legalább a diplomáciai illem köpenyegébe takarták, mint például mikor Koburg Ferdinánd polgári ruhában és Murányi gróf álruhá alatt látogatta meg Ferenc József uralkodót, megvető felismeréssel néztek azokat, mert nem akartunk a bécsi diplomáciai alkalmat szolgálati arra, a mit pedig annyira keres, hogy Pétervárral „eszmecsere“ kezdhesen, hanem az, hogy Kálnoky gróf hivatalosan fogadta a bitorló bolgár herceget, már tulépi a leplezett kihívások határát.

Ez formaszert lépés az osztrák-magyar kormány részéről a berlini szerződés megsértése felé.

Aratás után.

(Szülők és tanítványok figyelmébe.)

Az olvasó egy kisé különösnek fogja találni, hogy mi július elején már „aratás utánról“ beszéltünk, holott még az alföldi rónán is csak most kezdenek aratni. Más aratásról szólnak, az iskolai aratásról, a mely a múlt hónapban csaknem teljesen véget ért.

Talán nem épen oly sokan, de bizonyosan sokan u. m. tanulók, szülők, testvérek és barátok, tehát a legközvetlenebb érdeklődők, a legbensőbb érdeklődéssel levő emberek egy nagy serege várta a most elmúlt napok eredményét. Ime a tanulók megmérették és némelyek kiérdemelték minden várakozást, sőt jutalomra is érdemestettek, mások biztatás reményre jogosítanak, míg mások, s ezeknek a száma feltűnő nagy, kötes értékeknek találhattak, a mennyiben csak „elégességek“ vagy épen „elégelenekek“.

Az iskolai nyelven nagyon jól érti mindenki a szavak jelentését. A mindennapi élet nyelvéhez szokott ember is tudja, mit tartson jelennek és mit „jónak“. A mely tanuló bizonyítványában az általános osztályzat „jeles“ vagy „jó“, annak egy olyan irányít van a kezében, a mely után az élet hánykódó tengerén bizvást elindulhat. Valamint a szülő tudja, hogy nem hiában volt a költés, a tanuló is láthatja, hogy a tudás országát körülölelő meredek hegyláncokon rendre-rendre keresztül lehet hatolni. A tudás és a tudomány szerzős háladosabb, mint bármely más munka. Ennek a természet sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti. Ki minél többet vet, annál többet arat utána. Ennek a határán nem jár sem vihar, sem jég, sem tűz, ennek nem árt a fagy, s nem az aszály. Jól találnak ide Jézusnak tanítványaihoz intézett eme szavai: ne gyűjtsetek kincset a földön, hol a rozsda és a moly megemészti és a hol a lopók kiásák és ellopják, hanem gyűjtsetek magatoknak kincset mennyországban, hol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti és hol a lopók ki nem ásák, sem el nem lopják; mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívitek is.

E szavak bibliai jelentése könnyen értethető s ugyanaz megengedi, hogy a helyen alkalmazzuk és azt mondjuk, hogy helyesen cselekednek azok, a kik a lelki kincsek gyűjtésére törekednek.

*) Az Unitárius Közlöny legújabb számából vesszük át ezt az alkalmassági és közérdekű cikket. Szerk.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA“.

1891. július 10.

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék“ számára fordította AMICA.

ELSŐ RÉSZ.

II. Változások

(Polytás.)

(6)

— Hunter és Hunter? — ismétlé könyedén. — Kik azok?
— Néha a Hunter testvéreknek nevezik őket — jegyzé meg Thornimont. Az egy kitűnő első rendű építő és vállalkozó cég.
— Igen, — viszonzá Gwinn kisasszony közönyösen.

Sok szerencsét kívánok — tette hozzá Ausztin felé fordulva.

Az ifjú megköszönte a jókívánatát midőn elváltak. Nyilván való dolog volt, hogy a tárgy, s a név, semmiféle érdeklődéssel nem bírt előtte. Es ebből Ausztin azt következtette, hogy ha bár Hunter Henry személyét ösmérheti, de a nevét nem tudja.

III.

Londonban.

Két gép által vontatott teher vonathaladt London felé.

Pünkösd napja volt, s a közönség felhasználta az ünnepet a kocsi tele voltak. — Ausztin is ugyan azt tette, az által kimelte a pénzt, mert a személyszállítás ol-

Akár az egyes ember érdekét, akár a nemzetét és a hazát nézzük, egyaránt azt kell hangsúlyoznunk, hogy jól nevelt, értelmes és tudományosan művelt emberek nagy a szükség. A tisztult értelem az egyén jó tanácsadója, a tudomány az emberiség szövete, mely előtt eloszlik a homály, megszüntül a babona s leszen világosság s ezzel együtt leszen élet.

Az utolsó szó rávetet arra, a mit a „jeles“ és „jó“ bizonyítvánnyal ellátott tanulókról most mondani akartunk, t. i. hogy nekik tanulások a jövőben életpályát ígér és kétségen kívül biztosít is.

Nem szándékunk felsorolni — s talán nem is volna lehetséges — mindazokat a pályákat, a melyekhez ma tudományos képzéssel el lehet jutni. Az államkormányzás és számtalan rétegi, nagyon sok s hovatovább több embert követelnek; az egyháznak, helyesebben a vallásnak, számos hirdetőre van szüksége; a tudomány birodalma a népiszkolától elkezdve fel a tudomány-egyetemig rendkívül tágas; a művészetek: festészet, szobrászat, zene, ének stb. már ninesnek többé a mostohák sorsában; nemcsak keresettek, hanem ünnepek is lettek; az ipar, kereskedelem megkívánja, hogy tudományos művelők legyenek. Nagyon sok s mindannyiuk tisztességes pályá, mely a jól tanuló ifjúnak az életfája termő ágaiival intget.

A harmadik s a negyedik osztályba esők sorsa bizonytalan. Ezt a bizonytalanságot nyilván jelzi az a buskomorság, mellyel a szülő végig nézi fia bizonyítványát. Felette nehéz, sőt épen helytelen is volna, a 12—15 éves ifjú jövője felett 2—3 éves tanulás után pálcát törni. Sokszor megtörtént már az életben, a mit Jézus mondott, hogy „az első lesznek utolsók, az utolsók elsőkké“. Erről magunknak is volt tapasztalatunk, de ez még nem jogosít fel arra, hogy a tanuló pályához eddigi azokat, a kiknek tanulása csak elégséges, vagy gyenge, mert itt már a latin közmondás jut eszünkbe: „Ars longa, vita brevis“, rövid az élet és messze van a cél. A kinek két, három s még több év alatt sem mutatkozik olyan siker, a melyre egy jövőt leheszen építeni, az térjen más irányba s keresse meg azt a pályát, a mely neki való.

Isten oly bölcsen rendezte ezt a világot, hogy abban minden legparányibb dolognak meg van a maga illő helye. Valamely dologt elvesztünk a helyéről, úgy meglátszik a ház, mint a hogy kiri onnan, a hol nincs a maga helyén. A természet legközönségebb tünetei tanúsítják, hogy egy test nem tud a maga rendjén működni, ha annak egyik vagy másik tagja nem használható. Azt a hibás tagot el kell távolítani onnan, hogy az egész ne szenvedjen miatta.

Ez az utolsó hasonlat azokat a tanulókat illeti, a kik a tanév végével osztályzatuknál fogva a negyedik csoportba jutottak. Mi nagyon jól tudjuk, mennyire fájdalmas a szülőnek a csalódás. A szülő szép reményekkel vitte fiát a gimnáziumba, hogy csak ezt említsük. A fiu nem tud boldogulni. Tanítványai közül 3, 4, 5-ből csak elégséges, egyből ha jó, már egyből-kettőből elégtelen. Próbál a javítással. Gyakran bekövetkezik a javulás, mivel a tehetséggel párosult szorgalmat, de igen gyakran két, három évi próba sem vezet célhoz. Az ilyen esetekben már csak idő- és pénzvesztés a további kísérlet; sokkal helyesebb oda vinni az ifjút, a hol tehetése után biztosabb jövő ígérkezik. Legtöbb ifjunak, a kinek nincs fogékonysága az elméleti tárgyak tanulására, kiváló ügyesség van a kézi munkára, annyira, hogy a tanuló pályán nem lenne még közepes ember se s mint iparos (asztalos, ács, lakatos, szobor, kovács, kőfaragó, építész, gyári munkás stb.) igen jeles emberré válhatik. A katonai pályán lényeges dolog az elméleti ta-

nulás, de mivel kiváló nagy szerepe van a testi erő és ügyességnek, sokan boldogulnak itt, kiknek amott nem tennék a babér; s minthogy a katonai tanintézetekben (Honvédelmi és Ludovica akadémián Budapest, Aradon, Kassán, Temesvárt; a közös hadseregbeliél Nagy-Szebenben, Bácsújhelyen, Bácsban) több ösztöndíj is van, a szorgalom hamar megtermi gyümölcsét. E mellett nagyon ajánlatos teszi az is, hogy az ifjú már 19—20 éves korában tisztí rangot nyer, tehát önálló pályához jut.

Mint aránylag rövid és olcsó pályá különös figyelmet érdemel a néptanítói. Némely ifjú a gimnáziumban, szülőinek szegénysége miatt, saját keze munkájával gondoskodik önfenntartásáról. Hányan vannak ilyenek a székely ifjak között! Ezeknek legelőbbje szorgalommal s tehetséggel lépik be az iskolába, de a sokféle munka meglepi, tanulásokat elhanyagolják, s a közepesnél is alább esnek, minek következtében a számokra alapított gimnáziumi ösztöndíjakhoz nem juthatnak el.

Ezeknek felette hosszú s kétes kimenetelt a gimnáziumi tanulás. Nagyon helyesen cselekednek tehát az ilyenek, ha a tanítói pályára szánják magokat, s elvégezve a negyedik osztályt, képezdélbe lépnek. Ott szép ösztöndíjakra veszik fel s négy év alatt, tehát 18—20 éves korukban már önálló, kegyelkes emberek lesznek azon a pályán, mely bár terhes, de nagyon hasznos és sok gyönyörűséggel jár. Még a gazdasági pályához is aránylag könnyen lehet eljutni, a mennyiben oda már a hatodik gimn. osztályból felvétetnek az ifjak.

Ismétljük, hogy az „elégesség“, sőt az „elégelene“ osztályzat bizonyítvány sem jelenti azt, hogy az illető ifjú magára vagy a társadalomra nézve elvesztett volna. Teljeséggel nem, csak meg kell találni számára a tehetségének megfelelő pályát.

Az iskolák kapui egy pár hónap múlva ismét nyitva lesznek az ifjúság előtt. Mi, ki-vált a székely szülőknek, melegen ajánljuk, hogy a tehetséges fiukat készítsék a muzsák hajlékába, mert a kitelepítésnek ilyen cél-szerű módja egy sincsen.

— s. — gy.

Fürdői levél.

Dicső Szent Márton, júl. 8

Miért ne írhatnák én D-Szent-Mártonból fürdői levelet, hisz aki fürdőni akar, itt a szép Küküllő az orra előtt, rettenetes széles és majdnem tégdíg ér.

Na de tréfa a mi tréfa, az igazán hátrányára van és nagy szegénységi bizonyítvány, hogy Sz-Mártonban hol az intelligencia oly nagy számmal van, s jó fürdője még sincs. Vagy az ide való embereknek ily rettenetes hőségben sincs melegük. Sehöl oly kevés költséggel és fáradsággal nem állíthatnák uszodát mint itt. A Küküllő egészen közelben, a fekvése gyönyörű, mely élvezet volna egy ilyen világtól elzárt helységben, egy kedves fürdő hely. De nincs kilátás, nincs remény, mert ilyen világtól elmaradt helység nincs több. Nem tudom találnak nevezem-e vagy városnak, mert egyik sem talál rá. Megyeháza gyönyörű impozáns, beillenék Kolozsvárt a Bánffy palota mellé, építése volt főispánját: Bethlen Gábot dicséri.

Az udvara szemeset, piszkos, de a gyomkörtől kilátászik egy-egy mint emléke a régi gondnak. A főispán nagy ünnepegyességgel fogadták, diszkaput emeltek galyakból és isten tudja hány képviselőt életét lobogókál.

A faluháza is szintén hivatalos helyiség, de már ennek nem találók helyet Kolozsvárt, még a cigányorsban sem; nem tudom miért építették egyik ablakát lennebb

mint a másikat, lehet hogy abban az időben ilyen volt a divat.

Társadalmi életéről nem sokat írhatok, mert még alig vagyok ismerős, de azt már is észre vettem, hogy Sz-Márton lakói szorosra elzárt két kasztot képeznek. Urak és iparosok. Ur mindenki ki pennával keresi kenyerét, azaz az utolsó árusoktól felfelé, az iparost már mindenki tudja, hogy mi. E két osztály nagyon el van különítve egymástól, a mi nincs helyén.

Jelenleg a Zoltán Gyula szántársulata iparkodik szorakoztatni a közönséget, de baj az, hogy nincs kit, Szentmártonnak nem kell színész. Azt is hallottam, hogy Zoltán, Kovács Gyulával akar telt házat csinálni s ha az sem sikerül neki, Blahánéval hódít. Meg látjuk.

M. V.

Tanügy.

A székely-keresztúri m. kir. állami tanítóképző intézetben az 1891—92, iskolai évben a felvételi vizsgálatok f. év augusztus 29-én fognak megtartatni s az iskolai év szeptember 3-án nyitnak meg.

Felvételek oly éptestű, egészséges növendékek, kik 15-ik életévüket betöltötték s a gimnázium, vagy a reáliskola, vagy a polgári iskola legalább 4 alsó osztályát jó sikerrel elvégezték. A kik ezt iskolai bizonyítvánnyal igazolni nem képesek, a magyar- és német nyelvtanból a földrajzból, a történelemből, és a számtanból felvételi vizsgálatot tartoznak tenni, s e tárgyakból annyit kell tudniok, mint a mennyit az említett iskolák 4 alsó osztályaiban tanítanak. Ezen kívül a nagymélt. vallás- és közoktatásiügyi miniszter urnak 1880. évi 6945. sz. alatt kelt rendelete értelmében, a zene és énektanuláshoz megkívánható képesség ki-puhatólása tekintetéből minden ifjú felvételi vizsgálat alá vettetik.

A felvételtől sajátkezűleg írt folyamodványok tanítóképzőnk igazgatótanácsához czimezve f. év augusztus hó 20-ig, aldirotthoz küldendők be.

A folyamodás a következő okmányokkal szerelendő fel: keresztlevél, iskolai bizonyítvány (eredetiben), orvosi bizonyítvány, mely a test, különösen a látó- és hallószervek épességét igazolja; védhímlő-utóoltást igazoló bizonyítvány; ha az illető állami segélyért is folyamodik, ez esetben ujkeltett szegénységi bizonyítvány.

A folyamodásra, ha szegénységi bizonyítvány nincs mellékeve, 50 kros s a mellékletekre a megfelelő bélyegek ragasztandók.

Tandíjat a növendékek nem fizetnek, de tankönyvekre minden ifjú legalább 10 frtot hozzon magával s fizessen be alulirothoz.

Minden ifjú nyer az egyttlakási helyiségben szállást, fűtést, világítást, továbbá mosást és gyógykezelést ingyen, ezenkívül a szegények, és arra érdemesek 5—8 frt havi államségélyt.

Kötele minden felvett növendék, tisztességes ruházaton kívül, magával hozni 6 pár változt, 2 hálót, 6 zsebkendőt, 4 törülköző-kendőt, 6 pár káposztát, 2 párnahat, 2 alsó, 2 felső lepedőt és 1 ággyerítőt. Minden fehéreműt a tulajdonos teljesen kiirt nevel, vegytintával jegyzendő meg. Ágyról, asztalról, szekérről, szekrényről s egyéb bútorkról, valamint szalmazsákról és pokróczokról gondoskodva van.

Székely-Keresztúr 1891. július hó 4-én.

BORBÉLY SÁMUEL,

igazgató tanár.

majt s szép kipirult arcát az ifjú felé fordította.

— Fáradt? — kérde.

Ausztin mosolygott, s azt mondá.

Ennél sokkal több kellene ahhoz, hogy én fáradt legyek. Kérem engedje meg, hogy kinézzen — folytatá a vele szembe ülő ladyhoz intézve szavait. — Én ügyelni fogok rá.

Vannak magának kis leányai? — kérdezte a kis leány.

Ausztin hangosan nevetett.

— Nincsenek — mondá.

— Sem nővérei?

— Sem nővéreim. — Alig vannak rokonaim e világban. Én nem vagyok olyan szerencsés mint maga.

— Nekem nagyon sok rokonaim vannak, de testvéreim nincsenek. Volt egy kis hugom, de az három éves korában meghalt. Mama ugy-e három éves volt?

— Hát maga hány éves? — kérde Ausztin.

— Oh, kérem ne kérdezze — szóló közbe az anyja. O anyira gyermekek, hogy szinte restellem ha valaki a korát tudja. Pedig értelmes.

— Az utolsó születésnapomon tizenkét éves voltam — kiáltá Florence, Mari a csinosom tizenegy éves, de sokkal nagyobb nálammál.

— Igen — jegyzé meg az anyja, valóságos nehezteléssel a hangjában.

Mari a gondolkodásával és modorával már is egészen nagy leány; de te gyermek vagy, még pedig egy nagyon hátra maradt gyermek.

— Madam, engedje őt gyermeknek lenni ameddig az lehet, — mondá ösztönözterleg Ausztin; a gyermekkor nem tart sokáig, és soha sem jön többé vissza. Mai napig a kis-

leányok úgy viselkednek mint a nagyok: jól esik az emberek egy ilyen gyermekkel találkozni.

Mielőtt Londonba érkeztek volna, a többi utasok kiszálltak a kocsiból, és ők maguk maradtak. Amint az állomáshoz közeledtek, Florencenek megparancsolta az anyja, hogy a fejét ne dugja ki, mert könnyen elveszitheti.

— Oh, drágám! ha muszáj hát megteszem — viszonzá a gyermek. Azért akartam kinézni, hogy a papát lássam; tudom, hogy minket vár.

A vonat a perron elibe robotott, Florence a perronon álló tömeg között jártatta a szemét, míg végre azok egy gentlemanon nyugodtak meg.

— Itt van Henry bácsi! itt van Henry bácsi! De a papát nem látom. Hol van a papa? — kiáltott az ablakból, amint az az ur meglátta őket és a kocsihoz közeledett.

Florence kisasszony, papa nem jött el; engem küldött maga helyett.

Es Ausztin leirhatatlan meglepetéssel Hunter Henry urat ösmerte fel a Florence bátyjában.

— Nincs valami baj? Nem beteg Jakab? kiáltá a lady előre hajolva.

Nem, nem; nincs semmi baja. De midőn szünnapunk van, azt gondoltuk, hogy szép csendesen ánéznünk valami számadásunkon. Jakab nem végezte el az ő dolgát és én nem akartam háborítani. — A kocsitok itt van.

Hunter Henry a sógorasszonyát segítette leszállani amint beszélt, Florence már előbb levette. Egy csomó podgyással a szobaleány is megjelent s Ausztin egy privát kocsihoz látta őket közeledni. Ő nem tolta magát előre. Most sem szándékozott azt tenni, nem tartotta ezt a pillanatot arra alkalmasnak, hogy a Hunter Henry ur figyelmét

magára vonja; de annak az urnak a szemével elindul rá estek.

De előbb nem ösmerte fel. Hunter bizonyos volt benne, hogy ezt az arczot nem tanában látta; hogy az olyan arcz, melynek ösmerni kellene; de emlékező tehetőségében hagyta.

Florence követte a tekintetét.

— Henry bácsi — mondá — az az egy kocsiban utazott velünk. Egy Ketterlin nevű helyen tilt be. Es én nagyon meg szerettem.

Ausztin a figyelmes tekintetét előbbre jött; s Hunter ur rögtön visszanevetett. Es az ifjunak mind a két kezét megfogta, s barátságosan megszorította.

— Florence kisasszony, szeretted igazán szereted? — kiáltá félig tréfás hangon. Kisasszony, mondd nekem valamit; ez az ur nem vetette volna magát közebe nem volna többé Henry bátyád a kit gyötörj; rég feledve volna és a sirban.

Egy pár szóval megmagyarásta Ausztin, hogy őt mi hozta Londonba, és azt szándékát, hogy Hunter Henry urnak a le-nácsát kikérje.

Hunter ur azt válaszolta, hogy szívesen szolgál vele és most rögtön, mert ma szabad ideje van, és nem felelhet róla, hogy mikor lesz ismét ilyen napja. Az irodájának az adressát átadta Ausztinnak.

— Mikor mehetek? — kérde Ausztin ur.

— Most mindjárt, ha teheti. Egy kicsi elhozza. Később nem leszek az irodában.

Tehát Ausztin minden podgyását a kocsi magával hozott az állomásra hagyta, bérkocsit tilt, s a megnevezett lakáshoz hajtott. Hunter ur a rokonait kísérte haza.

(Folyt. köv.)

Az erd. róm. kath. status igazgató tanácsától.

638. (1-1)

A székely-udvarhelyi róm. kath. főgymnasium felszerelésének és butorzatának elkészítésére 8091 frt 26 kr. alapár és a kemenczék beállítására 1188 frt 12 kr. alapár mellett pályázat hirdettetik.

Az ajánlatok **folyó évi Julius hó 14-ének déli 12 órájáig** az igazgató tanácsához (beltorda-utca 10. sz.) nyújtandók be, hol a részletes árlejtési feltételek és az egyes munkák költségelőirányzata is megtekinthetők.

Kolozsvár, 1891. évi július hó 10.

Züllich István,
alelnök.

Szentkirályi Kálmán,
titkár

kik **tölgy-** vagy **fenyő-állomá-**
nyaikat eladni óhajtják,

kéretnek czimüket

BB 22 TORDA

637

postrestante

(1-1)

jel alatt beküldeni.

Omnibusz közlekedés Kolozsra.

**KOLOZSVÁRRÓL, a „Törökfü” szállodából mindennap
reggel 6 órakor**

omnibusz közlekedés

a kolozsi só-s-gyógyfürdőre.

Kolozsról vissza indulás este 6 órakor.

Vitelbér személyenkint 1 forint.

Indulás 5 személynél kevesebbel nem történik.

Utasok a „Törökfő”-szálloda 14. számú szobájában jelentkezhetnek. 635. (1—1)

Egyetlen kísérletből bárki meggyőződhetik, hogy a

Facherlin

minden fegyver elpusztítására a legkitünőbb

mert ez, — mint egyetlen más szer sem a világon, hihetetlen gyorsasággal még legcsekélyebb nyomát is elpusztítja mindenféle rovarnak.

Né tévesszük ám össze a Zacherlint más közönséges rovartíró po-

és soha nem is létezett s csak is

J. ZACHERL névvel ellátott lepecsételt palaczkokban létezik.

A ki tehát Zacherlint kér és papírhüvelybe, vagy skatulyába csomagolt port kap, az biztos lehet, hogy megcsalták vele.

Váltsdi Zacherlint adnak: Kolozsvárt: Id. Misselbacher J. B., Gergely Ferencz, Hirschfeld Sándor. — Veisz József, Kovács P. és fia, Csiti Imre, Csikrubánya: Molnár Apóth. — Balafastálla: Herm. Engelmann, Leop. Heiskowitz, Sal. Singer. — Baróth: Brandstätter Sándor. — Brád: Farkas & Stiehne. — Szászváros: M. G. Zobel, Joh. Nemeth, Nic. Vlad Apoth. — Behlen: Deák György. — Beszterce: Kollmann & Keresztes, Franz Herberth, Carl Nussbacher. — Borsák: Markovics Pirmann, Adolf Mátyás. — Csik-Szereda: Göczy Apóth. — Csik-Somlyó: Farkas Lajos. — Deés: Brugovics és Rehák, Nick Ferencz, Ehrenkantsz Ferencz, Jacobovics Imre, Péchy Mih., Rath Apóth. J. Jaroach, H. Schul. — Gyergyó-Szék: Miklós: Czifra F. és fia. — Hátszeg: Báts János. — Heltau: Gustav Binder Apóth. — Nagy-Selyk: Jos. Hammer, — Gyula-Fehérvár: Id. Misselbacher J. B., Fröhlich Gyula gyógyszer, Jakabfy Alb., Mihelyes Zsigm., Nagy József. — Nagyszében: Id. Misselbacher J. B., Ludwig Fuchs, Franz J. Wagner, Josef Wagner, C. A. Markovacz, Joh. Billes, Gust. Gürtler, Carl Herzberg Apóth., G. W. Grohmann, Franz Jahn Söhne, Gust. Kessler, Josef Jikeli, Ludwig Kurowski, F. A. Reisenberger, Andr. Göbbel, Fried. Homm, Mátyás & Hüttl, Rud. Schuster, Jos. Schwarz, W. F. Marscher Apóth., W. Frank, Rud. Gardik. — Kézdí-Vásárhely: Kovács Ferencz, János Géza, Csiszár Pál. — Brassó: J. L. & A. H. Schalmher, H. Zintz, Dem. Emerias Neffen, Emil Popp, Karl Harth, Carl Irk, Franz Kelemen Apóth., Julius Müller, Carl Rheinhardt. — Nagy-Enyed: Joh. Winkler, Ludwig Bisztricsznyi, Ozimer József. — Petrozsény: Stern & Pick. — Piski: A. Zaidner, Joh. Ferber. — Köhmalom: Ernst Wolf, Sam. Nagy elcsimdis Erben. — Sárkány: F. Schnell. — Segesvár: J. B. Misselbacher sen. Jos. B. Tentsch. — Szamosújvár: Lengyel Ödön. — Szász-Régen: Hugó Czoppelt Veltsch Sohn. — Teke: Carl R. Róner. — Sz.-Udvarhely: Ottó v. Steinburg, Gaál János, Gergely János, G. H. Riemer, Novák S. V. — Vajdahunád: Tóth Ede, Franz Juh. Anst.

551. (10-12)

B O R S Z É K.

Gyógyfürdő Csikmegyében, 881 méter magasságban, fenyvesek közt.

A fürdőidény megnyillik **júnus hó 1-én.**

Közlekedés Szász-Régen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyors kocsik várják.

Borszék haladása az elmúlt év óta igen tetemes, 10 szebbnél szebb új nyaraló épült, nemkülönben a fürdők, kutak és sétányokon igen költséges és nagymérvű ujitások eszközöltettek.

A fürdő híres vasas savanyúvizei mellett eddig sehol nem létező hideg savanyúviz-fürdőkkel, jól berendezett hideg víz-gyógyintézet-tel, kitűnő vasas láppal és más meleg fürdőkkel rendelkezik. El van látva mindazon kényelmi és szórakoztató kellékekkel, melyekkel egy első rangú nagy fürdőnek birnia kell.

Zenéjét ez évben a híres **Balog Bandi** kecskeméti cigány zenekara fogja szolgáltatni.

A borszéki savanyúvíz budapesti és Dunántúli megyék fő- és kizárólagos raktárosa ez idő szerint **Édeskúty Lajos**, ezen kívül Magyarország minden nevezetesebb helyén raktár van felállítva és megrendelhető a következő árakon az alólírt igazgatóságnál:

Borszéki savanyuvíz árak.

Szalmahüvelybe csomagolva:		Bekeszekbe csomagolva:	
1 üveg 2 Lit.	f. — 18	50 üveg 1-4 Lit.	f. 6-60
1 " 1-4 "	f. — 13	25 " 1-4 "	f. 3-30
1 " 1 "	f. — 11	50 " 1 "	f. 6-10
1 " fél "	f. — 9	25 " 1 "	f. 3-10
		50 " 0-5 "	f. 5-30

454. $(18 - x)$

A borszéki fürdő és üzlet igazgatósága.